

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC ĐÀO TẠO LÁI XE ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC

Nguyễn Thu Hiền

Trung tâm đào tạo lái xe ô tô, Trường Cao đẳng Kỹ thuật và Công nghệ Tỉnh Hà Giang

Tóm tắt: Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, công tác đào tạo lái xe đang đứng trước yêu cầu cấp thiết phải nâng cao chất lượng nhằm đáp ứng mục tiêu phát triển nguồn nhân lực và bảo đảm an toàn giao thông. Bài viết làm rõ cơ sở lý luận về đào tạo lái xe trong hệ thống giáo dục nghề nghiệp; phân tích yêu cầu đổi mới giáo dục đối với công tác đào tạo lái xe; đánh giá thực trạng chất lượng đào tạo lái xe hiện nay. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao chất lượng công tác đào tạo lái xe theo định hướng phát triển năng lực người học, ứng dụng công nghệ số, đổi mới phương pháp giảng dạy, kiểm tra – đánh giá và nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý. Kết quả nghiên cứu góp phần cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn cho việc đổi mới, nâng cao chất lượng đào tạo lái xe trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: đào tạo lái xe; giáo dục nghề nghiệp; đổi mới giáo dục; chất lượng đào tạo; phát triển năng lực.

IMPROVING THE QUALITY OF DRIVER TRAINING TO MEET THE REQUIREMENTS OF EDUCATIONAL REFORM

Abstract: In the context of fundamental and comprehensive educational and training reform, driver training is facing the urgent need to improve its quality to meet the goals of human resource development and traffic safety. This article clarifies the theoretical basis of driver training in the vocational education system; analyzes the requirements of educational reform for driver training; and assesses the current state of driver training quality. Based on this, the article proposes several key solutions to improve the quality of driver training, focusing on developing learners' competencies, applying digital technology, innovating teaching methods, testing and evaluation, and enhancing the quality of teachers and management staff. The research results contribute to providing a scientific and practical basis for reforming and improving the quality of driver training in the current period.

Keywords: driver training; vocational education; educational reform; training quality; competency development.

Nhận bài: 03.12.2025

Phản biện: 23.12.2025

Duyệt đăng: 28.12.2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo là chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế – xã hội trong bối cảnh hội nhập quốc tế và cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Trong tiến trình đó, giáo dục nghề nghiệp giữ vai trò đặc biệt quan trọng, góp phần trực tiếp vào việc đào tạo đội ngũ lao động có tay nghề, kỹ năng thực hành và tác phong nghề nghiệp đáp ứng yêu cầu của thị trường lao động.

Đào tạo lái xe là một lĩnh vực đặc thù trong hệ thống giáo dục nghề nghiệp, vừa mang tính kỹ thuật – thực hành cao, vừa gắn chặt với yêu cầu bảo đảm an toàn giao thông và trật tự xã hội. Chất lượng đào tạo lái xe không chỉ ảnh hưởng đến năng lực nghề nghiệp của người học mà còn tác động trực tiếp đến an toàn của bản thân người lái xe, hành khách và cộng đồng. Tuy nhiên, trong thực tiễn hiện nay, công tác đào tạo lái xe vẫn còn bộc lộ một số hạn chế như: nội dung chương trình chưa thực sự cập nhật theo yêu cầu mới; phương pháp giảng dạy còn nặng về truyền thụ kiến thức, chưa chú trọng đầy đủ đến phát triển năng lực; việc ứng dụng công nghệ trong đào tạo chưa đồng bộ; công tác kiểm tra, đánh giá còn thiên về hình thức.

Trước yêu cầu đổi mới giáo dục theo hướng phát triển phẩm chất và năng lực người học, việc nghiên cứu, đề xuất các giải pháp nâng cao chất lượng công tác đào tạo lái xe là vấn đề có ý nghĩa cả về lý luận và thực tiễn. Xuất phát từ yêu cầu đó, bài viết tập trung phân tích đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác đào tạo lái xe đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Đào tạo lái xe trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đào tạo lái xe đang đứng trước những yêu cầu chuyển đổi mạnh mẽ cả về tư duy, mục tiêu, nội dung và phương thức tổ chức đào tạo. Nếu trước đây, đào tạo lái xe chủ yếu được nhìn nhận như một quá trình huấn luyện kỹ thuật nhằm giúp người học vượt qua kỳ sát hạch để được cấp giấy phép lái xe, thì hiện nay, đào tạo lái xe cần được tiếp cận như một bộ phận quan trọng của giáo dục nghề nghiệp, góp phần hình thành năng lực nghề nghiệp, ý thức pháp luật và văn hóa giao thông cho người học.

Trước hết, đào tạo lái xe trong bối cảnh đổi mới giáo dục cần được định vị lại về mục tiêu đào tạo. Mục tiêu không chỉ dừng lại ở việc trang bị kỹ năng điều khiển phương tiện giao thông an toàn, mà còn hướng tới việc hình thành người lái xe có năng lực hành nghề bền vững, có trách nhiệm xã hội và có ý thức tuân thủ pháp luật. Điều này phù hợp với quan điểm đổi mới giáo dục hiện nay là phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực người học, trong đó nhấn mạnh sự kết hợp hài hòa giữa kiến thức, kỹ năng và thái độ.

Thứ hai, đào tạo lái xe trong bối cảnh đổi mới giáo dục phải gắn với tiếp cận phát triển năng lực thực hành và năng lực hành vi. Năng lực lái xe an toàn không chỉ là khả năng thực hiện đúng các thao tác kỹ thuật, mà còn bao gồm năng lực nhận diện nguy cơ, dự đoán tình huống giao thông, ra quyết định kịp thời và kiểm soát hành vi cá nhân khi tham gia giao thông. Do đó, quá trình đào tạo cần tạo điều kiện để người học được rèn luyện thường xuyên trong các tình huống giao thông đa dạng, từ đơn giản đến phức tạp, từ môi trường mô phỏng đến môi trường giao thông thực tế.

Thứ ba, đào tạo lái xe cần chuyển mạnh từ tư duy “dạy để thi” sang “dạy để hành nghề an toàn”. Trong thực tiễn, ở một số cơ sở đào tạo, quá trình dạy học vẫn còn nặng về việc luyện tập các bài thi sát hạch, trong khi chưa chú trọng đầy đủ đến việc hình thành kỹ năng lái xe an toàn trong điều kiện giao thông thực tế. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục, đào tạo lái xe cần đặt trọng tâm vào việc giúp người học vận dụng kiến thức và kỹ năng đã học vào thực tiễn, hình thành thói quen lái xe đúng luật, an toàn và có văn hóa.

Thứ tư, đào tạo lái xe trong bối cảnh đổi mới giáo dục cần chú trọng giáo dục ý thức pháp luật và văn hóa giao thông. Văn hóa giao thông là một bộ phận quan trọng của văn hóa xã hội, phản ánh trình độ văn minh và ý thức cộng đồng của người tham gia giao thông. Thông qua đào tạo lái xe, người học cần được giáo dục đầy đủ về ý thức chấp hành pháp luật giao thông, tinh thần tôn trọng người khác, thái độ ứng xử có trách nhiệm và nhân văn khi tham gia giao thông. Đây là nội dung có ý nghĩa lâu dài, góp phần giảm thiểu tai nạn giao thông và xây dựng môi trường giao thông an toàn, văn minh.

Thứ năm, đào tạo lái xe trong bối cảnh đổi mới giáo dục cần thích ứng với xu hướng chuyển đổi số trong giáo dục nghề nghiệp. Việc ứng dụng công nghệ số trong đào tạo lái xe, như sử dụng

phần mềm mô phỏng, học liệu số, hệ thống quản lý học tập trực tuyến, không chỉ giúp nâng cao hiệu quả đào tạo mà còn góp phần đổi mới phương thức tổ chức dạy học. Công nghệ mô phỏng cho phép người học tiếp cận và xử lý nhiều tình huống giao thông phức tạp mà không tiềm ẩn rủi ro về an toàn, đồng thời giúp giáo viên theo dõi, đánh giá quá trình học tập của học viên một cách chính xác và khách quan hơn.

Cuối cùng, đào tạo lái xe trong bối cảnh đổi mới giáo dục cần được đặt trong mối quan hệ chặt chẽ với yêu cầu bảo đảm an toàn giao thông và phát triển bền vững xã hội. Chất lượng đào tạo lái xe không chỉ được đánh giá thông qua tỷ lệ học viên đạt sát hạch, mà còn cần được xem xét thông qua hành vi, thái độ và mức độ an toàn của người lái xe trong thực tiễn sau đào tạo. Điều này đòi hỏi các cơ sở đào tạo lái xe phải chú trọng quản lý chất lượng đào tạo một cách toàn diện, từ khâu tuyển sinh, tổ chức đào tạo đến theo dõi, đánh giá kết quả sau đào tạo.

2.2. Giải pháp nâng cao chất lượng công tác đào tạo lái xe đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục

2.2.1. Đổi mới mục tiêu và chương trình đào tạo lái xe theo định hướng phát triển năng lực

Trước hết, cần đổi mới mục tiêu đào tạo lái xe theo hướng phát triển toàn diện năng lực người học, phù hợp với định hướng đổi mới giáo dục hiện nay. Mục tiêu đào tạo không chỉ nhằm giúp người học đạt yêu cầu sát hạch và được cấp giấy phép lái xe, mà còn hướng tới việc hình thành người lái xe có năng lực hành nghề an toàn, có ý thức pháp luật, trách nhiệm xã hội và văn hóa giao thông.

Trên cơ sở đó, chương trình đào tạo lái xe cần được rà soát, điều chỉnh theo hướng tiếp cận năng lực, trong đó xác định rõ chuẩn đầu ra về kiến thức, kỹ năng và thái độ của người học. Nội dung chương trình cần bảo đảm tính cập nhật, phù hợp với các quy định mới của pháp luật giao thông đường bộ, đồng thời tăng cường các nội dung giáo dục văn hóa giao thông, đạo đức nghề nghiệp và kỹ năng xử lý tình huống giao thông phức tạp.

Bên cạnh đó, chương trình đào tạo cần được thiết kế theo hướng linh hoạt, tạo điều kiện cho các cơ sở đào tạo chủ động điều chỉnh nội dung và thời lượng đào tạo phù hợp với đặc điểm của người học và điều kiện thực tiễn. Việc tích hợp giữa lý thuyết và thực hành cần được chú trọng, tránh tình trạng tách rời, thiếu liên thông giữa các nội dung đào tạo.

2.2.2. *Đổi mới phương pháp dạy học theo hướng lấy người học làm trung tâm*

Đổi mới phương pháp dạy học là giải pháp có ý nghĩa quyết định trong việc nâng cao chất lượng đào tạo lái xe. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục, phương pháp dạy học cần chuyển từ truyền thụ kiến thức một chiều sang tổ chức các hoạt động học tập tích cực, phát huy tính chủ động, sáng tạo và khả năng tự học của người học.

Đối với đào tạo lái xe, cần tăng cường áp dụng các phương pháp dạy học tình huống, dạy học trải nghiệm và dạy học thông qua thực hành. Giáo viên cần tạo ra các tình huống giao thông giả định hoặc thực tế để người học phân tích, thảo luận và đưa ra phương án xử lý, qua đó rèn luyện kỹ năng nhận diện nguy cơ, ra quyết định và kiểm soát hành vi khi tham gia giao thông.

Trong dạy thực hành, cần hạn chế cách dạy mang tính “luyện thi”, thay vào đó chú trọng rèn luyện kỹ năng lái xe an toàn trong các điều kiện giao thông đa dạng. Việc kết hợp giữa dạy học trực tiếp và dạy học trực tuyến đối với phần lý thuyết cũng là hướng đi phù hợp, giúp người học chủ động hơn trong việc tiếp thu kiến thức và ôn luyện.

2.2.3. *Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số và chuyển đổi số trong đào tạo lái xe*

Ứng dụng công nghệ số và chuyển đổi số là xu hướng tất yếu trong đổi mới giáo dục và đào tạo hiện nay. Đối với công tác đào tạo lái xe, việc ứng dụng công nghệ không chỉ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo mà còn giúp bảo đảm an toàn và nâng cao hiệu quả quản lý.

Các cơ sở đào tạo cần đầu tư, khai thác hiệu quả các phần mềm mô phỏng lái xe, cho phép người học được rèn luyện kỹ năng xử lý các tình huống giao thông phức tạp trong môi trường an toàn. Đồng thời, cần xây dựng hệ thống học liệu số, ngân hàng câu hỏi, bài tập và tình huống giao thông phục vụ cho việc học tập, ôn luyện và tự đánh giá của học viên.

Bên cạnh đó, việc ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý đào tạo, theo dõi tiến trình học tập và đánh giá kết quả học viên cần được chú trọng. Hệ thống quản lý đào tạo trực tuyến sẽ giúp nâng cao tính minh bạch, khách quan trong quá trình đào tạo và góp phần kiểm soát chất lượng một cách hiệu quả.

2.2.4. *Nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý đào tạo lái xe*

Đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý là yếu tố

then chốt quyết định chất lượng đào tạo lái xe. Do đó, cần có các giải pháp đồng bộ nhằm nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm và ý thức trách nhiệm của đội ngũ này.

Đối với giáo viên đào tạo lái xe, cần tổ chức các hoạt động bồi dưỡng thường xuyên về phương pháp dạy học hiện đại, kỹ năng sư phạm, kỹ năng giao tiếp và ứng dụng công nghệ trong giảng dạy. Đồng thời, giáo viên cần được cập nhật kịp thời các quy định mới của pháp luật giao thông và các tiến bộ kỹ thuật liên quan đến phương tiện giao thông.

Đối với cán bộ quản lý, cần nâng cao năng lực quản lý đào tạo theo hướng quản lý chất lượng, lấy chuẩn đầu ra làm căn cứ đánh giá. Cán bộ quản lý cần chủ động đổi mới tư duy quản lý, tăng cường giám sát quá trình đào tạo, kịp thời phát hiện và khắc phục những hạn chế trong công tác tổ chức đào tạo.

2.2.5. *Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá kết quả đào tạo*

Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá là giải pháp quan trọng nhằm bảo đảm chất lượng đào tạo lái xe theo định hướng phát triển năng lực. Việc đánh giá cần được thực hiện một cách toàn diện, kết hợp giữa đánh giá quá trình và đánh giá kết quả cuối khóa.

Trong đào tạo lái xe, cần chú trọng đánh giá năng lực thực hành, khả năng xử lý tình huống giao thông, thái độ chấp hành pháp luật và ý thức an toàn của người học. Các hình thức đánh giá cần đa dạng, linh hoạt, tránh phụ thuộc hoàn toàn vào kết quả sát hạch cuối cùng. Bên cạnh đó, cần tăng cường vai trò của đánh giá thường xuyên trong quá trình đào tạo, giúp người học kịp thời nhận diện những hạn chế của bản thân để điều chỉnh và hoàn thiện kỹ năng. Kết quả đánh giá cần được sử dụng như một công cụ phản hồi nhằm cải tiến chương trình, phương pháp và công tác quản lý đào tạo.

Cuối cùng, để nâng cao chất lượng công tác đào tạo lái xe đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục, cần tăng cường công tác quản lý chất lượng đào tạo theo hướng toàn diện và bền vững. Các cơ sở đào tạo cần xây dựng hệ thống bảo đảm chất lượng nội bộ, trong đó xác định rõ trách nhiệm của từng bộ phận và cá nhân trong quá trình đào tạo.

2.2.6. *Tăng cường quản lý chất lượng và gắn đào tạo lái xe với thực tiễn xã hội*

Đồng thời, cần gắn công tác đào tạo lái xe với thực tiễn an toàn giao thông và nhu cầu xã hội.

Việc phối hợp giữa cơ sở đào tạo với các cơ quan chức năng, đơn vị quản lý giao thông trong tuyên truyền, giáo dục an toàn giao thông sẽ góp phần nâng cao hiệu quả đào tạo và ý thức trách nhiệm của người học sau khi hoàn thành khóa học.

III. KẾT LUẬN

Đào tạo lái xe là một lĩnh vực đặc thù trong giáo dục nghề nghiệp, có vai trò quan trọng trong việc hình thành kỹ năng nghề nghiệp, ý thức pháp luật và văn hóa giao thông cho người học. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay, việc nâng cao chất lượng công tác đào tạo lái xe không chỉ là yêu cầu của ngành giáo dục mà còn là đòi hỏi cấp thiết của xã hội.

Thông qua việc phân tích cơ sở lý luận, đánh giá thực trạng và đề xuất các giải pháp, bài viết khẳng định rằng nâng cao chất lượng đào tạo lái xe cần được thực hiện một cách đồng bộ, từ đổi mới mục tiêu, chương trình, phương pháp dạy học đến ứng dụng công nghệ số, nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên và đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá. Việc triển khai hiệu quả các giải pháp này sẽ góp phần đào tạo đội ngũ người lái xe có năng lực nghề nghiệp vững vàng, ý thức chấp hành pháp luật và trách nhiệm xã hội, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và góp phần bảo đảm an toàn giao thông bền vững.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Lê Đức Phúc (2018), *Đổi mới phương pháp dạy học theo hướng phát triển năng lực*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.

Nguyễn Văn Cường, Bernd Meier (2016), *Lý luận dạy học hiện đại – Phát triển năng lực người học*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2019), *Quản lý giáo dục trong bối cảnh đổi mới và hội nhập*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.

Phạm Thành Nghị (2017), *Quản lý chất lượng giáo dục nghề nghiệp*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.

Trần Khánh Đức (2014), *Giáo dục và phát triển nguồn nhân lực trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.